HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

3 septembrie 2009 *

În cauza C-482/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Rechtbank 's-Gravenhage (Țările de Jos), prin decizia din 22 octombrie 2007, primită de Curte la 2 noiembrie 2007, în procedura

AHP Manufacturing BV

împotriva

Bureau voor de Industriële Eigendom,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii J. Klučka, U. Lõhmus (raportor), doamna P. Lindh și domnul A. Arabadjiev, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: domnul Y. Bot,
grefier: doamna R. Șereș, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 12 februarie 2009,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru AHP Manufacturing BV, de domnul K. A. J. Bisschop, advocaat;

— pentru Bureau voor de Industriële Eigendom, de doamna N. O. M. Rethmeier, în calitate de agent;

— pentru guvernul olandez, de doamna C. Wissels, de domnul Y. de Vries și de doamna M. de Mol, în calitate de agenți;

— pentru guvernul elen, de domnul V. Kondolaimos și de doamna S. Charitaki, în calitate de agenți;

— pentru guvernul Regatului Unit, de doamna Z. Bryanston-Cross, în calitate de agent, asistată de domnii S. Malynicz și G. Peretz, barristers;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnii H. Krämer și A. Nijenhuis, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 3 litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 1768/92 al Consiliului din 18 iunie 1992 privind instituirea unui certificat suplimentar de protecție pentru medicamente (JO L 182, p. 1, Ediție specială, 13/vol. 11, p. 130), precum și a articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare (JO L 198, p. 30, Ediție specială, 03/vol. 19, p. 160).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între AHP Manufacturing BV (denumită în continuare „AHP"), pe de o parte, și Bureau voor de Industriële Eigendom (Biroul pentru Proprietate Industrială, denumit în continuare „BIE"), pe de altă parte, privind o decizie a acestuia din urmă de a-i refuza acordarea unui certificat suplimentar de protecție (denumit în continuare „CSP").

Cadrul juridic

3 Primul-al patrulea considerent și, respectiv, al șaselea-al nouălea considerent ale Regulamentului nr. 1768/92 prevăd:

„[…] cercetarea în domeniul farmaceutic contribuie decisiv la îmbunătățirea continuă a sănătății publice;

[…] medicamentele, în special cele apărute în urma unei cercetări îndelungi și costisitoare, nu continuă să fie dezvoltate în Comunitate și în Europa decât în cazul în care beneficiază de o reglementare favorabilă, care să prevadă o protecție suficientă pentru a încuraja o astfel de cercetare;

[…] în prezent, perioada care se scurge între depunerea unei cereri de brevet pentru un nou medicament și autorizația de introducere pe piață a produsului respectiv reduce protecția efectivă conferită de brevet la o perioadă insuficientă pentru amortizarea investițiilor efectuate în cercetare;

[…] aceste împrejurări conduc la o protecție insuficientă care penalizează cercetarea farmaceutică;

[…]

[…] este necesar să se prevadă o soluție uniformă la nivel comunitar și să se prevină astfel o evoluție eterogenă a legislațiilor interne, care ar conduce la noi disparități care ar împiedica libera circulație a medicamentelor în interiorul Comunității și, prin aceasta, ar afecta direct stabilirea și funcționarea pieței interne;

[…] se impune crearea unui [CSP] pentru medicamentele care au dat prilejul [a se citi «au făcut obiectul»] unei autorizații de introducere pe piață, care se poate obține de către titularul unui brevet național sau european în aceleași condiții în toate statele membre […];

[…] durata protecției conferite de certificat trebuie să fie stabilită astfel încât acesta să permită o protecție efectivă suficientă; […] [în acest scop], titularul atât al unui brevet, cât și al unui certificat trebuie să poată beneficia în total de 15 ani de exclusivitate maximum, începând cu prima autorizație de introducere pe piață, în Comunitate, a medicamentului în cauză;

[…] cu toate acestea, toate interesele în joc, inclusiv cele ale sănătății publice, într-un sector atât de complex și de important ca cel farmaceutic trebuie luate în considerare; […] în acest scop, certificatul nu se poate elibera pe o durată mai mare de cinci ani; […]”

4 Articolul 3 din acest regulament, care definește condițiile de obținere a unui CSP, prevede:

„Certificatul se eliberează în cazul în care în statul membru în care se prezintă cererea menționată la articolul 7 și la data prezentei cereri:

(a) produsul este protejat de un brevet de bază în vigoare;

(b) produsul, în calitate de medicament, a obținut o autorizație de introducere pe piață în curs de validitate în conformitate cu Directiva 65/65/CEE [a Consiliului din 26 ianuarie 1965 de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind medicamentele (JO 1965, 22, p. 369)] sau cu Directiva 81/851/CEE [a Consiliului din 28 septembrie 1981 privind apropierea legislativă a statelor membre cu privire la produsele medicamentoase veterinare (JO L 317, p. 1)], după caz;

(c) produsul nu a făcut deja obiectul unui certificat;

(d) autorizația menționată la litera (b) este prima autorizație de introducere pe piață a produsului, în calitate de medicament."

5 La articolul 6 din regulamentul menționat se precizează că dreptul la CSP aparține titularului brevetului de bază sau persoanei în drept.

6 În conformitate cu dispozițiile articolului 7 din Regulamentul nr. 1768/92:

„(1) Cererea de certificat trebuie depusă în termen de șase luni de la data la care produsul, în calitate de medicament, a obținut autorizația de introducere pe piață menționată la articolul 3 litera (b).

(2) Fără să aducă atingere alineatului (1), în cazul în care autorizația de introducere pe piață intervine înainte de eliberarea brevetului de bază, cererea de certificat trebuie depusă în termen de șase luni de la data de eliberare a brevetului."

7 Potrivit articolului 9 alineatul (1) din acest regulament, cererea de CSP trebuie depusă la serviciul competent privind proprietatea industrială al statului membru care a eliberat brevetul de bază și în care a fost obținută autorizația de introducere pe piață pentru produsul respectiv, cu excepția cazului în care statul membru desemnează o altă autoritate în acest scop.

8 Articolul 13 din regulamentul menționat prevede:

„(1) Certificatul intră în vigoare la sfârșitul duratei legale a brevetului de bază pentru o durată egală cu perioada scursă între data depunerii cererii de brevet de bază și data primei autorizații de introducere pe piață în Comunitate, redusă cu o perioadă de cinci ani.

(2) Fără a aduce atingere alineatului (1), durata certificatului nu poate depăși cinci ani de la data intrării în vigoare a acestuia."

9 Considerentul (17) al Regulamentului nr. 1610/96 are următorul cuprins:

„[…] regulile detaliate din expunerile de motive [a se citi «considerentele»] (12), (13) și (14) și din articolul 3 alineatul (2), din articolul 4, din articolul 8 alineatul (1) litera (c) și din articolul 17 alineatul (2) din prezentul regulament sunt valabile, *mutatis mutandis*,

și pentru interpretarea în special a considerentului (9) și a articolului 3, a articolului 4, a articolului 8 alineatul (1) litera (c) și a articolului 17 din Regulamentul (CEE) nr. 1768/92 […]”

10 Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1610/96 prevede:

„Titularului mai multor brevete pentru același produs nu i se acordă decât un certificat pentru acel produs. Totuși, atunci când sunt înaintate [a se citi «sunt în curs»] două sau mai multe cereri pentru același produs, formulate de doi sau mai mulți titulari de brevete diferite, se poate emite câte un certificat pentru acest produs pentru fiecare titular.”

11 În conformitate cu articolul 21, Regulamentul nr. 1610/96 a intrat în vigoare la șase luni de la data publicării, la 8 august 1996, în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, respectiv la 8 februarie 1997.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

12 La 3 februarie 2000, Comisia a acordat pentru prima dată o autorizație de introducere pe piață pentru medicamentul Enbrel, al cărui element activ este compusul etanercept.

13 La 4 și la 6 octombrie 2000, precum și la 30 ianuarie 2001, trei CSP având ca obiect etanerceptul au fost acordate pentru Țările de Jos, respectiv pentru Immunex

Corporation, pentru Hoechst AG și General Hospital Corporation, precum și pentru Abbott GmbH & Co KG. Brevetele de bază pentru etanercept au fost eliberate acestor întreprinderi între 1994 și 1998. Cele trei CSP expiră la 1 februarie 2015.

14 Ca urmare a unei cereri depuse de F. Hoffmann-La Roche AG (denumită în continuare „Hoffmann"), a fost acordat acestei întreprinderi un brevet european pentru proteinele care fixează FNT (factorul de necroză tumorală). Acordarea acestui brevet a fost publicată la 2 aprilie 2003.

15 La 2 iulie 2003, Hoffmann a formulat o cerere la BIE pentru obținerea unui CSP având ca obiect Enbrelul (etanercept) pentru Țările de Jos. Această cerere era întemeiată pe brevetul european deținut de Hoffmann și pe autorizația de introducere pe piață menționate mai sus. Prin decizia din 22 decembrie 2003, BIE a respins această cerere. La 2 februarie 2004, Hoffmann a introdus o contestație împotriva deciziei menționate.

16 Prin transferul înscris la 24 martie 2005 în Registrul pentru brevete din Țările de Jos, Hoffmann a cedat către AHP drepturile sale asupra brevetului menționat.

17 La 16 iunie 2006, BIE a declarat nefondată contestația introdusă de Hoffmann și și-a menținut decizia din 22 decembrie 2003.

18 Din decizia de trimitere rezultă că, procedând astfel, BIE s-a întemeiat pe o interpretare textuală strictă a articolului 3 litera (c) din Regulamentul nr. 1768/92 coroborat cu articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1610/96 și a considerat că, în măsura în care fuseseră deja acordate alte CSP pentru etanercept, cererile aferente nu mai erau în curs, în sensul acestei din urmă dispoziții, în momentul în care Hoffmann a introdus cererea. Prin urmare, această cerere ar trebui respinsă.

19 La 26 iulie 2006, AHP a introdus o acțiune împotriva deciziei emise de BIE la Rechtbank 's-Gravenhage, care a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Regulamentul […] nr. 1768/92 […], și în special [articolul 3 litera (c)], se opune eliberării unui [CSP] titularului unui brevet de bază pentru un produs, la data depunerii cererii [CSP], unul sau mai multe [CSP] fuseseră deja eliberate unuia sau mai multor titulari ai unuia sau mai multor alte brevete de bază?

2) Răspunsul la întrebarea 1 este diferit dacă se ține seama de Regulamentul […] nr. 1610/96, și în special de considerentul [(17)] și de articolul 3 alineatul (2) [a doua teză]?

3) Prezintă importanță pentru răspunsurile la întrebările anterioare ca ultima cerere depusă, ca și cererea sau cererile anterioare, să fie depusă în cadrul termenului prevăzut la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul […] nr. 1768/92, și nu în cadrul termenului prevăzut la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul […] nr. 1768/92?

4) Prezintă importanță pentru răspunsurile la întrebările anterioare faptul că durata protecției conferite prin eliberarea unui [CSP] potrivit articolului 13 din Regulamentul […] nr. 1768/92 expiră concomitent sau ulterior în raport cu aceea conferită prin unul sau mai multe [CSP] deja eliberate pentru produsul în cauză?

5) Prezintă importanță pentru răspunsurile la întrebările anterioare faptul că Regulamentul […] nr. 1768/92 nu prevede termenul în care autoritatea competentă potrivit articolului 9 alineatul (1) din acest regulament trebuie să soluționeze cererea de [CSP] și să elibereze la final un [CSP], fapt care face ca diferențele în ceea

ce privește celeritatea cu care autoritățile competente ale statelor membre soluționează cererile să poată determina diferențe în ceea ce privește posibilitatea eliberării unui [CSP]?”

Cu privire la întrebările preliminare

20 Prin intermediul acestor întrebări, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită să se stabilească, în esență, dacă articolul 3 litera (c) din Regulamentul nr. 1768/92, raportat la articolul 3 alineatul (2) a doua teză din Regulamentul nr. 1610/96, trebuie interpretat în sensul că se opune eliberării unui CSP titularului unui brevet de bază pentru un produs pentru care, la data depunerii cererii de [CSP], unul sau mai multe certificate fuseseră deja eliberate unuia sau mai multor titulari ai unuia sau mai multor alte brevete de bază.

21 În temeiul articolului 3 litera (c) din Regulamentul nr. 1768/92 coroborat cu articolul 6 din acesta, se eliberează un CSP titularului unui brevet de bază sau persoanei în drept în cazul în care, în statul membru în care a fost înaintată cererea de CSP și la data acestei cereri, produsul protejat prin brevetul respectiv nu a făcut deja obiectul unui CSP.

22 În această privință, la punctul 28 din Hotărârea din 23 ianuarie 1997, Biogen (C-181/95, Rec., p. I-357), Curtea a precizat că, în cazul în care un produs este protejat prin mai multe brevete de bază în vigoare ce aparțin, după caz, mai multor titulari, fiecare dintre aceste brevete poate fi desemnat pentru procedura de obținere a unui CSP, însă fără să se poată elibera mai mult de un CSP pentru fiecare brevet de bază.

23 Această precizare adusă de Curte corespunde prevederilor Regulamentului nr. 1610/96, care, deși a fost adoptat anterior pronunțării Hotărârii Biogen, citată anterior, a intrat în vigoare după aceasta. Astfel, articolul 3 alineatul (2) a doua teză din acest regulament prevede posibilitatea de a acorda un CSP pentru un produs fiecăruia

dintre cei doi sau mai mulți titulari ai unor brevete de bază diferite pentru acest produs. Potrivit dispozițiilor considerentului (17) al regulamentului menționat, regulile care figurează în special la articolul 3 alineatul (2) din acesta se aplică, *mutatis mutandis*, interpretării articolului 3 din Regulamentul nr. 1768/92 (Hotărârea din 4 mai 2006, Massachusetts Institute of Technology, C-431/04, Rec., p. I-4089, punctul 24).

24 Cu toate acestea, articolul 3 alineatul (2) a doua teză din Regulamentul nr. 1610/96 nu prevede în mod expres acordarea unui CSP în aceste condiții decât în cazul în care cererile de CSP care provin de la respectivii titulari sunt în curs. Se ridică, așadar, problema dacă modul de redactare a acestei prevederi se opune acordării unui CSP pentru un produs pentru care, în momentul depunerii cererii pentru respectivul CSP de către titularul unui brevet de bază, unul sau mai multe brevete fuseseră deja eliberate unuia sau mai multor titulari ai unuia sau mai multor brevete de bază.

25 În această privință, este necesar să se observe că prima teză a alineatului respectiv se opune acordării titularului mai multor brevete pentru același produs de mai multe CSP pentru acest produs. Cu toate acestea, a doua teză a aceluiași alineat permite emiterea unor astfel de CSP pentru doi sau mai mulți titulari ai unor brevete diferite pentru același produs. Rezultă, așadar, că, pentru emiterea a două sau mai multe CSP pentru același produs, condiția specială este aceea ca respectivele cereri aferente să provină de la titulari diferiți ai unor brevete de bază. La a doua teză menționată nu se impune, în schimb, cerința ca aceste cereri să se afle simultan în curs. Mai mult, termenii „în curs" nu figurează în versiunea italiană a Regulamentului nr. 1610/96, potrivit căreia cererile menționate trebuie pur și simplu să fi fost introduse („[t]uttavia, se sono state introdotte due o più domande […]").

26 Rezultă din constatările de la punctul anterior că simultaneitatea cererilor în cauză nu poate fi considerată o condiție esențială pentru emiterea de CSP prevăzută la articolul 3 alineatul (2) a doua teză din acest regulament.

27 În continuare, trebuie precizat că articolul 3 alineatul (2) a doua teză din Regulamentul nr. 1610/96 nu trebuie interpretat exclusiv în lumina modului său de redactare, ci având în vedere și economia generală și obiectivele sistemului din care face parte (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 9 ianuarie 2003, Davidoff, C-292/00, Rec., p. I-389, punctul 24).

28 În ceea ce privește economia generală a Regulamentului nr. 1768/92, este necesar să se constate că la articolul 7 se prevede un termen de șase luni pentru depunerea unei cereri de CSP, începând de la data la care produsul a obținut autorizația de introducere pe piață menționată la articolul 3 litera (b) din același regulament sau, în cazul în care aceasta are loc înainte de eliberarea brevetului de bază, începând de la data eliberării acestuia. Pe de altă parte, la punctul 46 din expunerea de motive la Propunerea de regulament (CEE) al Consiliului din 11 aprilie 1990 privind instituirea unui certificat suplimentar de protecție pentru medicamente [COM (90) 101 final] se arată că aceste termene au fost concepute în scopul de a respecta, pe de o parte, interesele titularului brevetului și, pe de altă parte, pe acelea ale terților care doresc să știe cât mai curând cu putință dacă produsul în cauză va fi sau nu va fi protejat printr-un CSP.

29 Or, respingerea unei cereri de CSP înaintată în termenele prevăzute la articolul 7 menționat, pentru motivul că o altă cerere pentru același produs a primit deja un răspuns favorabil și că, din această cauză, nu mai este în curs, ar echivala cu a-l priva pe autorul cererii posterioare de beneficiul termenelor respective, termene care constituie unul dintre elementele sistemului instituit prin Regulamentul nr. 1768/92.

30 În ceea ce privește obiectivele Regulamentului nr. 1768/92, în primul rând, trebuie amintit că obiectivul fundamental al acestuia, astfel cum este prevăzut în primul și în al doilea considerent ale acestui regulament, constă în garantarea unei protecții suficiente pentru a încuraja cercetarea în domeniul farmaceutic, care contribuie în mod decisiv la îmbunătățirea continuă a sănătății publice (Hotărârea din 16 septembrie 1999, Farmitalia, C-392/97, Rec., p. I-5553, punctul 19). În această privință, adoptarea regulamentului menționat este motivată, în al doilea și în al patrulea considerent ale acestuia, de perioada insuficientă de protecție efectivă conferită de brevet pentru amortizarea investițiilor efectuate în cercetarea farmaceutică. Regulamentul nr. 1768/92 urmărește astfel să înlăture acest neajuns prin crearea unui CSP pentru

medicamente. Acesta urmărește, în plus, să acorde o protecție suplimentară în favoarea titularilor unui brevet național sau european, fără a stabili o ordine de preferință între aceștia (Hotărârea Biogen, citată anterior, punctele 26 și 27).

31 Or, în ipoteza în care există doi sau mai mulți titulari de brevete pentru același produs, care înaintează toți o cerere de CSP la serviciul competent pentru proprietate industrială din statul membru în cauză în termenele prevăzute la articolul 7 din Regulamentul nr. 1768/92, subordonarea acordării unui CSP condiției ca aceste cereri să fie în curs ar putea avea drept consecință să priveze unul sau mai mulți dintre acești titulari de protecția suplimentară care să le permită să amortizeze în mai bune condiții investițiile efectuate în cercetare, ceea ce ar conduce la stabilirea unei ordini de preferință între respectivii titulari.

32 Într-adevăr, dacă ar exista o astfel de condiție, acordarea unui CSP ar putea depinde de un eveniment aleatoriu și, în principiu, independent de controlul solicitantului, respectiv data deciziei serviciului în cauză referitoare la acordarea unuia sau mai multor CSP. Astfel, de îndată ce ar fi adoptată o decizie pozitivă în privința uneia sau a mai multe cereri de CSP pentru același produs, acestea nu ar mai fi în curs, astfel încât o altă cerere de CSP, indiferent dacă a fost formulată înainte sau după această decizie, sau chiar anterior depunerii cererilor care fac obiectul deciziei menționate, ar trebui respinsă.

33 O astfel de soluție ar putea astfel să reducă în mod considerabil posibilitatea, prevăzută la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1610/96, ca doi sau mai mulți titulari ai unor brevete diferite pentru același produs să obțină un CSP pentru produsul respectiv.

34 Pe de altă parte, posibilitatea titularului unui brevet de bază, menționată în mod expres la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1768/92, de a depune cererea de CSP în termen de șase luni de la data eliberării acestui brevet, în cazul în care aceasta intervine după autorizația de introducere pe piață, este de natură să protejeze acest titular

împotriva duratei eventuale a procedurii de acordare a unui astfel de brevet, durată asupra căreia solicitantul nu poate exercita decât o influență limitată. Refuzul de a acorda un CSP unui astfel de titular pentru motivul că, precum în cauza principală, alte CSP au fost deja acordate altor titulari de brevete a căror eliberare, anterior autorizației de introducere pe piață, le-a permis să utilizeze termenul prevăzut la articolul 7 alineatul (1) din același regulament, l-ar priva de această protecție, ceea ce ar însemna să îl defavorizeze în raport cu ceilalți titulari.

35 În al doilea rând, Regulamentul nr. 1768/92, care a fost adoptat în temeiul articolului 100a din Tratatul CEE (devenit articolul 100a din Tratatul CE, devenit, la rândul său, după modificare, articolul 95 CE), instituie, astfel cum rezultă din al șaselea și din al șaptelea considerent ale acestuia, o soluție uniformă la nivel comunitar prin crearea unui CSP care se poate obține de către titularul unui brevet național sau european în aceleași condiții în toate statele membre. Se urmărește astfel să se prevină o evoluție eterogenă a legislațiilor naționale, care ar conduce la noi disparități ce ar împiedica libera circulație a medicamentelor în interiorul Comunității și, prin aceasta, ar afecta direct stabilirea și funcționarea pieței interne (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 1995, Spania/Consiliul, C-350/92, Rec., p. I-1985, punctele 34 și 35, precum și Hotărârea din 11 decembrie 2003, Hässle, C-127/00, Rec., p. I-14781, punctul 37).

36 O protecție diferită, în cadrul Comunității, pentru un medicament identic ar conduce la o fragmentare a pieței, caracterizată prin existența unor piețe naționale pe care medicamentul ar fi încă protejat și a unor piețe pe care nu ar mai exista această protecție (Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, punctul 36).

37 Astfel, întrucât regulamentul menționat nu precizează niciun termen, începând de la data depunerii cererii de CSP, pentru adoptarea deciziei referitoare la aceasta de către serviciul competent prevăzut la articolul 9 alineatul (1), astfel de termene pot diferi într-o măsură considerabilă între statele membre, în conformitate cu legislația națională sau cu practicile autorităților din statele respective. În această privință, AHP subliniază că, în Țările de Jos, în temeiul articolului 3:18 alineatul 1 din Legea generală privind dreptul administrativ (Algemene wet bestuursrecht), respectivul serviciu competent trebuie să adopte o decizie referitoare la eliberarea unui CSP cât mai repede

posibil și cel mult în termen de șase luni de la primirea cererii, în timp ce în alte state membre acest serviciu nu începe să analizeze cererile de CSP decât în momentul în care expiră respectivele brevete de bază.

38 Se impune constatarea potrivit căreia, cu cât termenul pentru adoptarea unei astfel de decizii într-un stat membru este mai scurt, cu atât este mai probabil ca două sau mai multe cereri de CSP pentru același produs să fie în curs, în sensul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1610/96, în respectivul stat. În consecință, a limita soluționarea favorabilă a unor astfel de cereri formulate de diferiți titulari ai brevetelor de bază respective la cazurile în care cererile sunt în curs ar putea conduce la o protecție distinctă a unui produs farmaceutic între statele membre, împrejurare care ar putea împiedica, într-adevăr, libera circulație a medicamentelor în interiorul Comunității și, prin aceasta, ar afecta direct stabilirea și funcționarea pieței interne.

39 În al treilea rând, pe lângă obiectivul garantării unei protecții suficiente pentru a încuraja cercetarea, Regulamentul nr. 1768/92 recunoaște, astfel cum rezultă din al nouălea considerent, necesitatea de a se lua în considerare, într-un sector atât de complex ca acela farmaceutic, toate interesele în joc, inclusiv cele ale sănătății publice (a se vedea Hotărârea Spania/Consiliul, citată anterior, punctul 38). În acest scop, nu se poate elibera un CSP pe o durată mai mare de cinci ani. De asemenea, al optulea considerent al aceluiași regulament prevede că titularul atât al unui brevet, cât și al unui certificat trebuie să poată beneficia în total de maximum 15 ani de protecție exclusivă, începând cu prima autorizație de introducere pe piață, în Comunitate, a medicamentului în cauză.

40 Având în vedere, pe de o parte, modalitățile de calcul al duratei unui CSP, prevăzute la articolul 13 din Regulamentul nr. 1768/92, și, pe de altă parte, durata brevetului, respectiv 20 de ani de la data depunerii cererii, acordarea unui CSP nu poate conduce la depășirea acestor perioade maxime de protecție. În consecință, nu este deloc necesar, pentru a se ajunge la un echilibru între diferitele interese avute în vedere de acest regulament, să se refuze această acordare pentru motivul că unul sau mai multe CSP au fost deja eliberate altor titulari ai unor brevete de bază pentru același produs.

41 În această privință, nu prezintă importanță faptul că data la care expiră CSP solicitat coincide cu data la care expiră unul sau mai multe CSP deja acordate, din moment ce perioada de protecție care decurge din fiecare CSP a fost calculată potrivit regulilor prevăzute la articolul 13 din Regulamentul nr. 1768/92.

42 În plus, la punctul 36 din expunerea de motive la Propunerea de regulament citată la punctul 28 din prezenta hotărâre se arată că obiectivul articolului 3 litera (c) din Regulamentul nr. 1768/92 este acela de a se evita ca același produs să facă obiectul mai multor CSP succesive, astfel încât durata totală de protecție pentru același medicament să poată fi depășită. Or, pentru motivele prezentate la cele două puncte precedente, mai multe cereri de CSP de la diferiți titulari de brevete de bază pentru produsul în cauză, indiferent dacă sunt sau nu sunt în curs în același timp, nu pot conduce la o perioadă de protecție exclusivă mai mare de 15 ani începând cu prima autorizație de introducere pe piață, în Comunitate, a acestui produs.

43 Având în vedere toate considerațiile de mai sus, trebuie să se răspundă la întrebările adresate că articolul 3 litera (c) din Regulamentul nr. 1768/92, raportat la articolul 3 alineatul (2) a doua teză din Regulamentul nr. 1610/96, trebuie interpretat în sensul că nu se opune eliberării unui CSP titularului unui brevet de bază pentru un produs pentru care, la data depunerii cererii de CSP, unul sau mai multe CSP fuseseră deja eliberate unuia sau mai multor titulari ai unuia sau mai multor alte brevete de bază.

Cu privire la cheltuielile de judecată

44 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

Articolul 3 litera (c) din Regulamentul (CEE) nr. 1768/92 al Consiliului din 18 iunie 1992 privind instituirea unui certificat suplimentar de protecție pentru medicamente, raportat la articolul 3 alineatul (2) a doua teză din Regulamentul nr. 1610/96 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 1996 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produsele fitosanitare, trebuie interpretat în sensul că nu se opune eliberării unui certificat suplimentar de protecție titularului unui brevet de bază pentru un produs pentru care, la data depunerii cererii de certificat, unul sau mai multe certificate fuseseră deja eliberate unuia sau mai multor titulari ai unuia sau mai multor alte brevete de bază.

Semnături